

L'atenció als infants i l'ajuda als pares en les seves funcions de parentalitat

D'acord amb la Convenció sobre els drets de l'infant de les Nacions Unides, els poders públics han d'intervenir per assegurar que els drets i les necessitats dels fills siguin satisfets quan els pares no poden fer front a les tasques inherents a la seva criança, i han de donar suport als pares amb totes les mesures que poden ajudar a evitar les mancances en la seva funció.

En anteriors informes, el Síndic ha recordat, d'una banda, que els poders públics estan obligats a prestar una protecció especial als infants i als seus pares, i que les transferències socials, en provisió de serveis i en prestacions econòmiques, conformen l'instrument bàsic per combatre l'impacte de la pobresa; i de l'altra, que les restriccions pressupostàries no haurien d'afectar la igualtat d'oportunitats dels infants.

La manca d'ajuts pot provocar que els infants siguin derivats a serveis de protecció de la infància

Els dèficits d'ajuts a la parentalitat poden arribar a provocar que infants de famílies en situació de precarietat econòmica siguin derivats a serveis de protecció de la infància per presumpte desemparament, quan la precarietat econòmica de la família podria ser atesa des de l'Administració local mitjançant els serveis socials d'atenció primària en un context de despesa pública més alta. Malgrat que la privació material no hauria de ser un motiu per a la presa de mesures de protecció que incloguin l'atenció dels infants en un recurs alternatiu a la seva família d'origen, algunes queixes rebudes evidencien que aquesta és una circumstància que es produeix.

En alguns casos, el Síndic coneix situacions en què les causes últimes de la separació dels fills dels seus pares són la manca de recursos personals o econòmics o la inexistència de xarxa de suport familiar i social, i quan s'estudia la situació es constata que, si bé se'ls han atorgat ajuts, aquests no han estat els adequats a les necessitats de la persona o família, no han anat enfocats a les mancances parentals per criar els fills de la manera més apropiada i no han permès la superació d'una situació que amb més suport extern s'hauria pogut resoldre.

També en algun supòsit el Síndic ha detectat que en l'activitat de suport a la criança, normalment procedent de l'Administració local, no sempre es consideren els infants com a beneficiaris últims dels ajuts i només ho són els pares com a interessats en el procediment. En aquest sentit, cal tenir en compte que, si bé els ajuts s'atorguen o es deneguen a la persona sol·licitant adulta responsable dels infants, els beneficiaris reals en són els infants, fet que caldria que es tingués en compte per a la denegació o l'atorgament de l'ajut.

Així, en alguna de les queixes es posa de manifest una situació de vulnerabilitat dels infants en una família, ateses les mancances en la criança. I si bé es van preveure uns ajuts per millorar-ne les condicions de vida i el benestar, els ajuts van ser condicionats a la bona parentalitat dels pares, amb el resultat que els infants van ser privats d'un ajut per accedir a una activitat que els hauria reportat beneficis. El Síndic no qüestiona en cap moment que l'Administració imposi requisits per a la concessió dels ajuts, i encara menys els que fan referència a l'atenció dels infants, però la manca de compliment dels deures dels pares envers els fills menors d'edat és un assumpte greu en el qual cal intervenir i que no hauria de condicionar el dret al benestar o el dret al joc, que la concessió dels ajuts hauria fet possible.

La decisió d'atorgar ajuts als infants no ha d'estar condicionada per la bona parentalitat dels pares

En definitiva, el Síndic va demanar que s'adeqüessin els requisits per accedir als ajuts econòmics individuals per a famílies amb dificultats socioeconòmiques als objectius que persegueixen aquests ajuts, de manera que tinguessin relació directa amb l'interès de l'infant afectat; i que s'utilitzessin vies diferents a la concessió o denegació dels ajuts econòmics per a l'accés dels infants a serveis o activitats per aconseguir el compliment de l'exercici de les funcions parentals, de manera que els infants no poguessin resultar afectats negativament per la denegació basada en un exercici inadequat de la pàtria potestat dels pares.

Queixa 01755/2011

L'assumpte objecte de la queixa és la denegació per part de serveis socials municipals d'un ajut econòmic per a les activitats extraescolars de dos infants l'estiu de 2010. L'Ajuntament de Cubelles fa constar que el motiu de la denegació és l'incompliment de l'acord per part de la persona interessada de l'assistència a l'entrevista amb l'equip d'assessorament psicopedagògic i la manca de compareixença a l'entrevista amb serveis socials.

El Síndic ha suggerit, en primer lloc, que s'adeqüin els requisits per accedir als ajuts econòmics individuals per a famílies amb dificultats socioeconòmiques als objectius que persegueixen aquests ajuts, de manera que tinguin relació directa amb l'interès de l'infant afectat. En segon lloc, que s'utilitzin vies diferents a la concessió o denegació dels ajuts econòmics per a l'accés dels infants a serveis o activitats, per aconseguir el compliment de l'exercici de les funcions parentals, de manera que els infants no puguin resultar afectats negativament per la denegació basada en un exercici inadequat de la pàtria potestat dels seus pares.

Finalment, que s'intervingui en el nucli familiar de la persona interessada des dels serveis de salut, educatius i socials, i s'exhaureixin totes les oportunitats perquè el fill petit sigui atès adequadament i, en cas contrari, es consulti a l'equip d'atenció a la infància i l'adolescència, com és preceptiu davant situacions d'exercici parental inadequat.

Queixa 04281/2011

El pare d'un infant de set anys que pateix espina bífida va demanar la intervenció del Síndic perquè l'Administració es fes càrrec del canvi de sonda del seu fill, que calia fer cada tres hores. El curs 2010-2011, els pares havien sol·licitat a l'escola, al Consorci d'Educació i al CAP de salut l'atenció d'una persona cada tres hores. El Consorci els havia informat que no era possible posar una vetlladora. El CAP de salut els havia comunicat la impossibilitat que un ATS es desplaçés a l'escola per manca de personal. Finalment, un vetllador que ja treballava a l'escola s'havia ofert voluntàriament i el CAP li havia facilitat la formació necessària. El problema, però, no estava resolt per al curs 2011-2012, ja que el vetllador que voluntàriament feia aquesta tasca no treballaria a l'escola com a conseqüència de les retallades, la qual cosa implicava que l'alumne s'hagués de desplaçar al CAP amb l'acompanyament d'un familiar i que perdés temps lectiu.

En vista d'aquesta situació, el Síndic va suggerir a les diferents administracions que es fessin les gestions necessàries per aconseguir que una persona formada fes el canvi de sonda que necessitava l'alumne, sense que aquest s'hagués de desplaçar. El Departament de Salut va informar que el centre de salut tenia l'obligació de formar el cuidador, familiar, tutor, etc. de l'infant, i que en cas de dubtes o disfuncions la persona encarregada de fer el sondatge i l'infant s'haurien de desplaçar al centre per resoldre-ho.

El Consorci d'Educació de Barcelona va comunicar que havia fet un concurs per a la contractació d'empreses per prestar el servei de monitoratge, i que l'empresa a la qual havia estat adjudicat el servei garantia l'assignació d'un/a monitor/a amb perfil sanitari per fer el sondatge de l'alumne durant el curs 2011-2012, la qual cosa va ser confirmada per les altres administracions.